Ταξινόμηση, Επισήμανση και Συσκευασία Επικίνδυνων Χημικών Ουσιών και Μειγμάτων

Δρ Μαρία Παλαιομυλίτου
Λειτουργός Επιθεώρησης Εργασίας

Οι υποχρεώσεις σας σύμφωνα με τη νομοθεσία…

Παρασκευαστής ουσιών

Εισαγωγέας ουσιών ή μειγμάτων
(από τρίτες χώρες)

Μεταγενέστερος χρήστης
Παρασκευαστής μειγμάτων
Επανεισαγωγέας από ΕΕ

Διανομέας

ΟΡΘΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ, ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

- **Η σωστή ταξινόμηση, επισήμανση επικινδυνότητας και συσκευασία χημικής ουσίας ή μείγματος είναι <u>ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ</u> του παρασκευαστή.**

- **<u>Σε αντίθετη περίπτωση</u>, την ευθύνη έχει ο εισαγωγέας ή αυτός που διαθέτει το προϊόν στην Κυπριακή αγορά**

Προϊόντα που περιέχουν μια ή περισσότερες επικίνδυνες χημικές ουσίες (σε ορισμένες συγκεντρώσεις) ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΣΗΜΑΝΣΗ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ

- Διάφορα Υγρά Καθαρισμού
- Χλωρίνες
- Απορρυπαντικά
- Δομικά Υλικά
- Μπογιές και Βερνίκια
- Επικίνδυνα Συστατικά σε Καλλυντικά και Φάρμακα
- Βιοκαύσιμα
- Φυτοφάρμακα, Βιοκτόνα
- Λιπάσματα

~~ΤΡΟΦΙΜΑ, ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΑ, ΦΑΡΜΑΚΑ ή ΜΗ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΜΕΙΓΜΑΤΑ~~

Προβλήματα που εντοπίζουμε στην αγορά !

1. Μη ικανοποιητική σήμανση (απουσία συμβόλων κινδύνου, φράσεων κινδύνου κλπ)
2. Απουσία σήμανσης στην ελληνική γλώσσα
3. Μικρό μέγεθος ετικετών
4. Μικρά σύμβολα κινδύνου, γράμματα δυσανάγνωστα και πολύ μικρά
5. Μη αναγραφή επικίνδυνων συστατικών
6. Απουσία κατάλληλης συσκευασίας (καπάκι ασφαλείας , ανάγλυφο τρίγωνο)
7. Μη αναγραφή υπεύθυνου διάθεσης στην αγορά

Τί πρέπει να κάνετε;

Αν είστε διανομέας :

- ✓ Πριν διαθέσετε επικίνδυνες χημικές ουσίες ή μείγματα στην αγορά διασφαλίστε ότι έχουν ταξινομηθεί και συσκευαστεί σωστά και σύμφωνα με τη νομοθεσία

- ✓ Πληροφορίες από τις υπάρχουσες ετικέτες του παρασκευαστή ή από τα ΔΔΑ

Τι ισχύει σήμερα…(παλιά # νέα νομοθεσία)

Σήμανση επικίνδυνων χημικών ουσιών

Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 1272/2008 (CLP*)

Σήμανση επικίνδυνων χημικών μειγμάτων

Σύμφωνα με την παλιά νομοθεσία μέχρι το 2015 ή προαιρετικά σύμφωνα με τον CLP

1-6-2015: Σύμφωνα με τον CLP (+2 χρόνια μεταβατική περίοδος μέχρι εξάντλησης των αποθεμάτων).

1-6-2017: Σήμανση επικίνδυνων μειγμάτων μόνο με CLP

*Classification, Labelling, Packaging

Σήμανση και συσκευασία επικίνδυνων χημικών προϊόντων

**ισχύουσα νομοθεσία για μείγματα*

Σήμανση στην ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ποιές πληροφορίες απαιτούνται στην ετικέτα ;

- **Σύμβολα κινδύνου π.χ Διαβρωτικό** **- ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ = 1 CM^2**

- **Φράσεις κινδύνου π.χ R35 : Προκαλεί σοβαρά εγκαύματα**
  R41 : Κίνδυνος σοβαρών οφθαλμικών βλαβών

- **Φράσεις Ασφαλούς χρήσης π.χ S24 : Αποφεύγετε την επαφή με το δέρμα**
  S2: Μακριά από παιδιά

- Ονομασία προϊόντος και αναγνωριστικοί κωδικοί (CAS, EINECS κλπ) της επικίνδυνης χημικής ουσίας (ή ουσιών μείγματος)

- Ποσότητα ουσίας / μείγματος

- Στοιχεία προμηθευτή /τών

- Συμπληρωματικές πληροφορίες

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

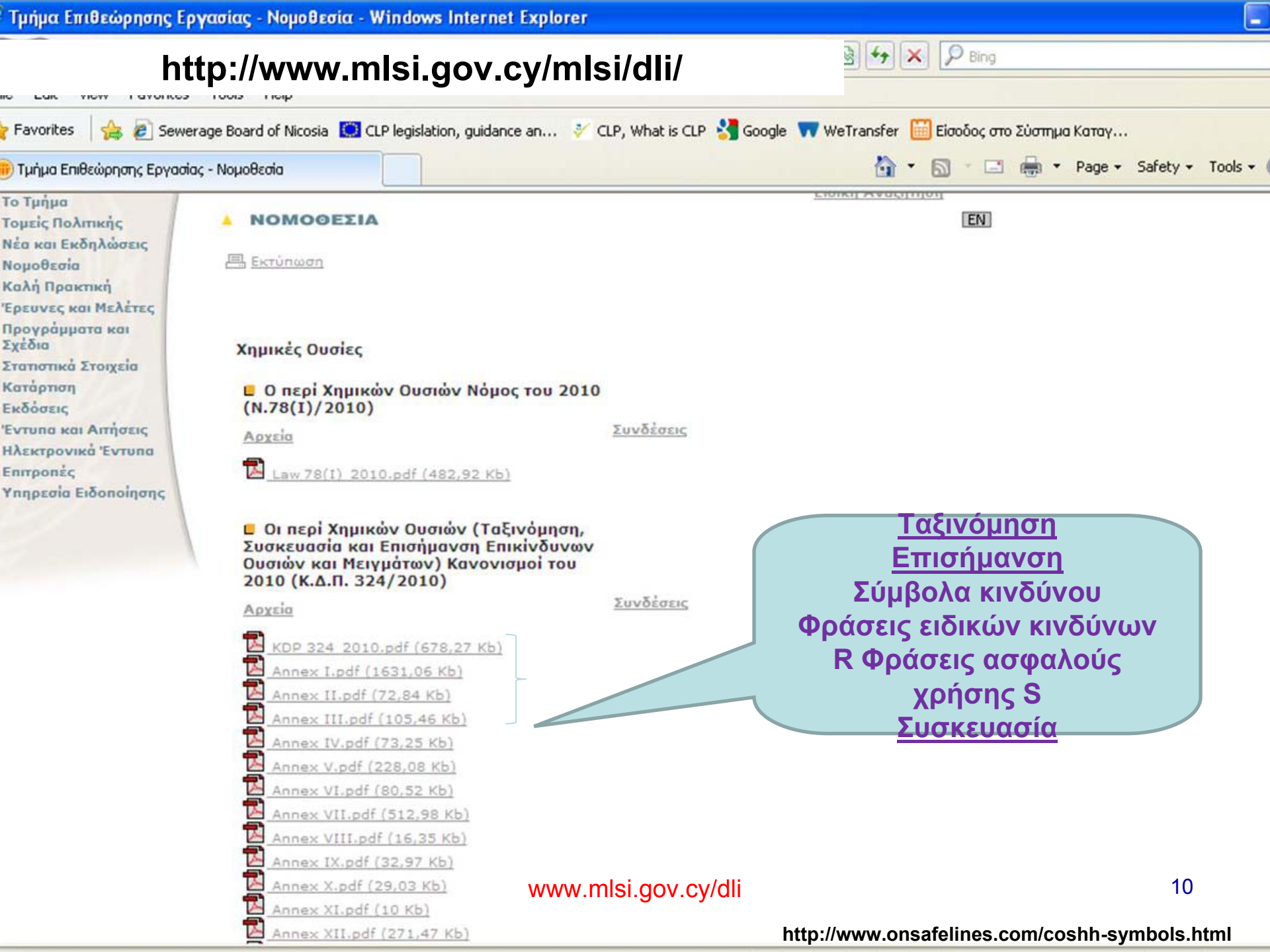

www.mlsi.gov.cy/dli

http://www.onsafelines.com/coshh-symbols.html

Ποιες είναι οι απαιτήσεις για τις Ετικέτες ;

Να τοποθετούνται σταθερά στην συσκευασία / Να διαβάζονται οριζόντια / **Απαιτούμενες διαστάσεις :**

Χωρητικότητα της συσκευασίας	Διαστάσεις ετικέτας / σε χιλιοστόμετρα
Δεν υπερβαίνει τα 3 λίτρα	Εάν είναι δυνατόν, τουλάχιστον 52 x 74
Υπερβαίνει τα 3 λίτρα, αλλά δεν υπερβαίνει τα 500 λίτρα	Τουλάχιστον 74 x 105
Υπερβαίνει τα 50 λίτρα, αλλά δεν υπερβαίνει τα 500 λίτρα	Τουλάχιστον 105 x 148
Υπερβαίνει τα 500 λίτρα	Τουλάχιστον 148 x 210

ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ

Μετάγγιση από δοχείο μεγαλύτερου όγκου σε μικρότερο.
Μεταφορά της επισήμανσης στην τελική συσκευασία

Ειδικές απαιτήσεις συσκευασίας

Ειδικές κατηγορίες κινδύνου

Προϊόντα που διατίθενται στο ευρύ κοινό

Πώμα ασφαλείας, Ανάγλυφη προειδοποίηση κινδύνου

Συσκευασίες ανεξαρτήτως χωρητικότητας που περιέχουν μία ουσία ή ένα μείγμα τα οποία **διατίθενται στο ευρύ κοινό** και ταξινομούνται ως :

- ΤΟΞΙΚΑ ή ΕΠΙΒΛΑΒΗ
- ΔΙΑΒΡΩΤΙΚΑ

πρέπει να είναι εφοδιασμένες με πώματα ασφαλείας για τα παιδιά.

Η συσκευασία ανεξαρτήτως χωρητικότητας πρέπει να είναι εφοδιασμένη με ανάγλυφη προειδοποίηση κινδύνου

Όταν οι ουσίες ή τα μείγματα **διατίθενται στο ευρύ κοινό** και ταξινομούνται ως :

- **ΤΟΞΙΚΑ**
- **ΔΙΑΒΡΩΤΙΚΑ**
- **ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΤΟΥ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ**
- **ΕΥΦΛΕΚΤΑ**

Οι συσκευασίες που περιέχουν επικίνδυνη χημική ουσία ή μείγμα που διατίθεται στο ευρύ κοινό δεν πρέπει:

•να έχουν μορφή ή σχήμα που μπορούν να **προσελκύσουν ή** να **διεγείρουν** την ενεργό περιέργεια των παιδιών ή να **παραπλανήσουν** τους καταναλωτές

•να έχουν παρόμοια παρουσίαση ή σχεδιασμό που χρησιμοποιούνται για **τρόφιμα** ή **ζωοτροφές** ή **φαρμακευτικά** ή **καλλυντικά** προϊόντα

Απαγορεύεται η χρήση εκφράσεων:
«Μη τοξικό», «Ακίνδυνο» «Οικολογικό»

Αλλαγές στη νομοθεσία

Ευρωπαϊκός Κανονισμός CLP
Classification, Labelling, Packaging

Ποιες αλλαγές ;

- Κριτήρια ταξινόμησης
- Τα σύμβολα κινδύνου (σχήμα, χρώμα) **=>** εικονογράμματα
- Οι φράσεις κινδύνου [R] και οι φράσεις ασφαλούς χρήσης

[S] **=>** Δηλώσεις επικινδυνότητας [H], Δηλώσεις προφύλαξης

[P]

- Συμπληρωματικά στοιχεία επισήμανσης

π.χ προειδοποιητική λέξη (ΚΙΝΔΥΝΟΣ, ΠΡΟΣΟΧΗ)

Σύμβολο κινδύνου → Εικονόγραμμα κινδύνου

Ερεθιστικό (Xi) ή
Επιβλαβές (Xn)

ΚΙΝΔΥΝΟΣ ή
ΠΡΟΣΟΧΗ

- **Μέγεθος εικονογράμματος > $^{1}/_{15}$ της επιφάνειας της ετικέτας με <u>ελάχιστο 1 cm²</u>**
- **Μαύρο σύμβολο σε λευκό υπόβαθρο**
- **Κόκκινο ευδιάκριτο πλαίσιο**
- **Σχήμα διαμαντιού (τετράγωνο περιστραμμένο κατά 45ο)**

εκρηκτικό

οξειδωτικό

Φιάλη αερίου

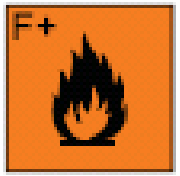

Εύφλεκτο
Πολύ εύφλεκτο

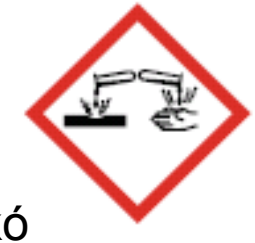

Διαβρωτικό

Επικίνδυνο για το περιβάλλον

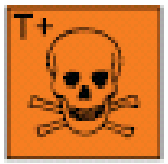

Τοξικό, πολύ τοξικό, επιβλαβές

Ερεθιστικό
Επιβλαβές

Τοξικό, επιβλαβές

http://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/pictograms.html

ECE - GHS pictograms

Page Safety Tools

UNECE United Nations Economic Commission for Europe

Search Site map

Home | About UNECE | Programmes | Information | Meetings | Contact Us

Transport
Transport Home
Dangerous Goods
Dangerous Goods Home
Meeting Documents - ECOSOC Bodies
Committee of Experts on TDG and GHS
Sub-Committee on TDG
Sub-Committee on GHS
Meeting Documents - UNECE Bodies
WP.15 Working Party on the Transport of Dangerous Goods
WP.15/AC.1/RID/ADR/ADN Joint Meeting
WP.15/AC.1/HAR Harmonization of RID/ADR/ADN with UN Recommendations on TDG
WP.15/AC.2 Joint Meeting of Experts on ADN
AC.8 Ad hoc Meeting of Experts on CRTD
ECE/ADN Administrative Committee of the ADN
Legal Instruments and Recommendations

Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals (GHS)

Pictograms

The pictograms hereafter are based on the second revised edition (2007) of the GHS. For further information on the allocation of GHS label elements, refer to **Annex 1** to the GHS

To download the pictograms, right-click on the formats available listed below each picture and select ***Save Target As...***

Notes:

GIF files are in RGB

The "label" is a TIF file with a 45°-rotated picture for direct label printing and these files appear in CMYK

gif eps label	gif eps label	gif eps label	gif eps label	gif eps label	gif eps label	gif eps label	gif eps label
gif eps label	gif eps label *	gif eps label *	gif eps label *	gif eps label *	gif eps label *	gif eps label *	gif eps label **

Ταξινομήσεις προηγούμενης νομοθεσίας - σε ταξινομήσεις CLP

ESIS database http://esis.jrc.ec.europa.eu/index.php?PGM=cla

Φράσεις ειδικών κινδύνων R	Δηλώσεις Επικινδυνότητας H
R42 Μπορεί να προκαλέσει ευαισθητοποίηση όταν εισπνέεται	**H334** : Μπορεί να προκαλέσει αλλεργία ή συμπτώματα άσθματος ή δύσπνοια σε περίπτωση εισπνοής.
R43 Μπορεί να προκαλέσει ευαισθητοποίηση σε επαφή με το δέρμα	**H317** Μπορεί να προκαλέσει αλλεργική δερματική αντίδραση
(Καρκ. Κατηγ. 2) **R45** Μπορεί να προκαλέσει καρκίνο	(Καρκ. Κατηγ. 1B**)** **H350** Μπορεί να προκαλέσει καρκίνο
(Τοξικό της αναπαραγωγής Κατ. 2) **R60** Μπορεί να εξασθενίσει τη γονιμότητα	(Τοξικό της αναπαραγωγής Κατ. 1 Β) **H360** Μπορεί να βλάψει τη γονιμότητα ή το έμβρυο
(Τοξικό της αναπαραγωγής Κατ. 2) **R61** Μπορεί να βλάψει το έμβρυο κατά τη διάρκεια της κύησης	

Δηλώσεις Επικινδυνότητας (Η)

ΌΛΕΣ οι δηλώσεις (Η) πρέπει να εμφανίζονται στην ετικέτα, (εκτός αν υπάρχει προφανής αλληλοεπικάλυψη ή πλεονασμός).

Δηλώσεις Προφύλαξης (Ρ)

Δεν πρέπει να αναγράφονται **περισσότερες από 6 δηλώσεις (Ρ)** (εκτός αν απαιτείται για να τονιστεί η φύση / σοβαρότητα κινδύνων).

ΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ ΧΗΜΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ CLP

http://esis.jrc.ec.europa.eu/index.php?PGM=cla

Χημική ουσία	Αριθμός CAS	Ταξινόμηση	Επισήμανση
Υποχλωριώδες νάτριο (χλωρίνη)	7681-52-9		>5% , Διαβρωτικό: H314 Προκαλεί σοβαρά δερματικά εγκαύματα και οφθαλμικές βλάβες. H400 : Πολύ τοξικό για τους υδρόβιους οργανισμούς.
Βορικό οξύ	10043-35-3		Τοξικό, H360 : Μπορεί να βλάψει τη γονιμότητα και το έμβρυο
Φωσφορικό οξύ	7664-38-2		Διαβρωτικό C ≥ 25 %, H314 : Προκαλεί σοβαρά δερματικά εγκαύματα και οφθαλμικές βλάβες. 10 % ≤ C < 25 %, H315 /H319 :Προκαλεί ερεθισμό του δέρματος / σοβαρό οφθαλμικό ερεθισμό

Ταξινόμηση και Σήμανση Χλωρίνης σύμφωνα με CLP
http://esis.jrc.ec.europa.eu/index.php?PGM=cla

Ταξινόμηση: υποχλωριώδες νάτριο > 5% κ.β. = ΔΙΑΒΡΩΤΙΚΗ

Σήμανση επικινδυνότητας

1. **Εικονογράμματα κινδύνου**

2. **ΚΙΝΔΥΝΟΣ**
3. **H314: Προκαλεί σοβαρά δερματικά εγκαύματα και οφθαλμικές βλάβες.**
   H400: Πολύ τοξικό για τους υδρόβιους οργανισμούς.
   EUH 031: Σε επαφή με οξέα ελευθερώνονται τοξικά αέρια.
4. **Τις κατάλληλες Δηλώσεις Προφύλαξης**

Συσκευασία:

*Τα σκευάσματα χλωρίνης που περιέχουν δύο ή περισσότερες χημικές ουσίες θεωρούνται **μείγματα** και η υποχρέωση ταξινόμησης και σήμανσης σύμφωνα με τον Κανονισμό CLP τίθεται σε ισχύ **από την 1.6.2015**.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗΣ

«Μείγματα που περιέχουν ενεργό χλώριο και πωλούνται στο ευρύ κοινό»

Η ετικέτα της συσκευασίας μειγμάτων που περιέχουν ενεργό χλώριο > 1 % πρέπει να φέρει την ακόλουθη δήλωση:

EUH206 — «Προσοχή! Να μην χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με άλλα προϊόντα. Μπορεί να ελευθερωθούν επικίνδυνα αέρια (χλώριο)

χλωρίνες με συγκέντρωση υποχλωριώδους νατρίου < 5% κ.β..

Για σκοπούς καλύτερης προστασίας του καταναλωτή η σήμανση μπορεί να περιλαμβάνει τα παρακάτω στοιχεία:

•τη λέξη ΠΡΟΣΟΧΗ
• H312: Επιβλαβές σε επαφή με το δέρμα
H412: Επιβλαβές για τους υδρόβιους οργανισμούς με μακροχρόνιες επιπτώσεις
-EUH 031: Σε επαφή με οξέα ελευθερώνονται τοξικά αέρια.

•τις κατάλληλες Δηλώσεις Προφύλαξης που ορίζει ο παρασκευαστής.

Κρίσιμες Ημερομηνίες σύμφωνα με το CLP

1.12.2010
Αλλάζει η Ταξινόμηση, Επισήμανση και Συσκευασία των **χημικών ουσιών**

1.6.2015
Αλλάζει η Ταξινόμηση, Επισήμανση και Συσκευασία των **μειγμάτων**

2 χρόνια Μεταβατική περίοδος για εκ νέου Επισήμανση / Συσκευασία

1-12-2012

1-6-2017

Μεταβατικές περίοδοι για τα ΔΔΑ

Από την 1.12.2010 μέχρι την 1.6.2015

ΔΔΑ : Ταξινόμηση και επισήμανση με την υπάρχουσα νομοθεσία (DSD) και CLP

(ΔΔΑ σημεία 2 και 15)

Από την 1.6.2015

ΔΔΑ : Ταξινόμηση και επισήμανση **μόνο** με CLP

Στις ετικέτες των προϊόντων

ΜΟΝΟ ΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗΣ

Βασικά χαρακτηριστικά Δελτίου Δεδομένων Ασφαλείας (ΔΔΑ)

- Περιέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες (πιθανούς κινδύνους, μέτρα προστασίας, απόρριψης) που σχετίζονται με την προστασία της ανθρώπινης υγείας ή του περιβάλλοντος
- Τη χημική σύσταση του προϊόντος (σημείο 3)
- Σαφείς και συνοπτικές πληροφορίες σχετικά με την επικινδυνότητα του προϊόντος (σημείο 2)
- Επισυνάπτεται πάντοτε κατά την εισαγωγή/εξαγωγή στις επίσημες γλώσσες του εισαγωγέα και του εξαγωγέα
- Στην Κύπρο και στην Ελλάδα πρέπει να είναι στην Ελληνική

Υποχρεωτικά 16 Σημεία σε κάθε ΔΔΑ

1. Στοιχεία ουσίας/μείγματος και εταιρείας/επιχείρησης
2. Προσδιορισμός επικινδυνότητας
3. Σύνθεση/πληροφορίες για τα συστατικά
4. Μέτρα πρώτων βοηθειών
5. Μέτρα για την καταπολέμηση της πυρκαγιάς
6. Μέτρα για την αντιμετώπιση τυχαίας έκλυσης
7. Χειρισμός και αποθήκευση
8. Έλεγχος της έκθεσης στο προϊόν/ατομική προστασία
9. Φυσικές και χημικές ιδιότητες
10. Σταθερότητα και αντιδρασιμότητα
11. Τοξικολογικές πληροφορίες
12. Οικολογικές πληροφορίες
13. Στοιχεία σχετικά με τη διάθεση
14. Πληροφορίες σχετικά με τη μεταφορά
15. Πληροφορίες σχετικά με τις κανονιστικές διατάξεις (νομοθεσία)
16. Άλλες πληροφορίες

Εξαιρέσεις από τις συνήθεις απαιτήσεις επισήμανσης

Ουσίες και μείγματα που περιέχονται σε συσκευασίες που είναι μικρές (< 125ml) ή δύσκολο να επισημανθούν, ο κανονισμός CLP προβλέπει εξαιρέσεις από τις συνήθεις απαιτήσεις επισήμανσης.

Οι εξαιρέσεις αυτές παρέχουν στον προμηθευτή τη δυνατότητα να παραλείψει τις δηλώσεις επικινδυνότητας ή/και προφύλαξης ή τα εικονογράμματα σε περίπτωση που η ουσία ή το μείγμα ταξινομείται για ειδικούς κινδύνους (τμήμα 1.5 παρ. I CLP).

Αναγνωριστικός κωδικός προϊόντος για ένα μείγμα

α) Εμπορική ονομασία ή περιγραφή του μείγματος·

β) Ταυτότητα όλων των ουσιών του μείγματος που συμβάλλουν στην ταξινόμηση του μείγματος όσον αφορά :

- την οξεία τοξικότητα,
- τη διάβρωση του δέρματος
- τη σοβαρή οφθαλμική βλάβη,
- τη μεταλλαξιγένεση των γεννητικών κυττάρων,
- την καρκινογένεση,
- την τοξικότητα στην αναπαραγωγή,
- την ευαισθητοποίηση του αναπνευστικού ή του δέρματος
- την ειδική τοξικότητα στα όργανα-στόχους (STOT) ή
- τον κίνδυνο αναρρόφησης.

Ευχαριστώ !

IF SYMPTOMS PERSIST
DIE
search ID: mst0034
© Original Artist
Reproduction rights obtainable from
www.CartoonStock.com